

EUROPOS INVESTICIJŲ BANKO GRUPĖ

LIETUVOJE

Europos
investicijų bankas | Grupė

Thomas Östros

Europos investicijų banko vicepirmininkas

Nuo 1994 m. Europos investicijų banko grupė pagerino tūkstančių Lietuvos žmonių gyvenimą, investuodama daugiau kaip 4,5 mlrd. eurų ir bendradarbiaudama su viešuoju ir privačiuoju sektoriais. Siekdami dar labiau stiprinti savo veiklą Baltijos šalyse, 2020 m. atidarėme biurą Vilniuje.

Skatindami inovacijas, investuodami į atsinaujinančiąją energiją, gerindami infrastruktūrą ir transportą, padėjome Lietuvos ekonomikai klestėti ir tapti tvaresne.

Tarptautinės geopolitinės įtampos ir didėjančios infliacijos laikais EIB grupė tvirtai palaiko Lietuvą. Pagal programą „InvestEU“ ir toliau remsime tvarų Lietuvos žmonių atsigavimą.

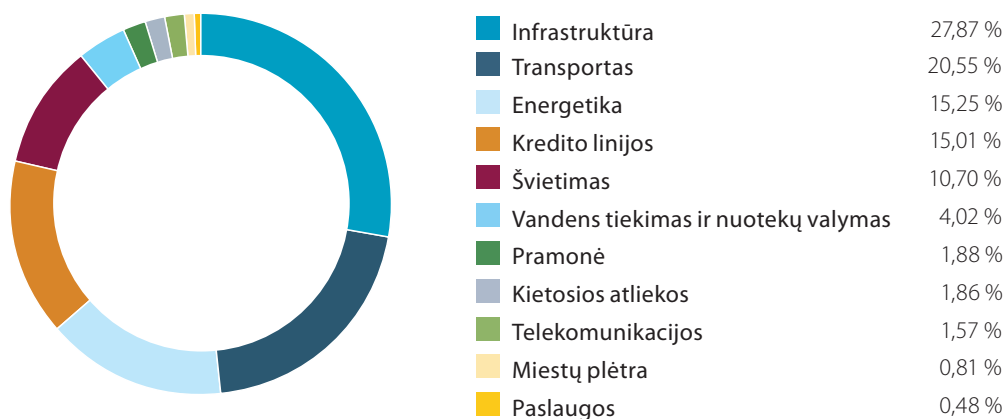
TRUMPAI APIE EKONOMIKĄ

Lietuvos ekonomika yra didžiausia iš Baltijos šalių. Tačiau naujausia EIB grupės metinė apklausa dėl investicijų parodė, kad kvalifikuotų darbuotojų trūkumas ir netikrumas dėl ateities tebėra pagrindinės kliūtys investicijoms šalyje.

Stipri vyriausybės parama ir fiskalinis lankstumas lėmė, kad Lietuva buvo viena iš mažiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusių Europos ekonomikų. Tačiau dėl Rusijos invazijos į Ukrainą šalies bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas sulėtėjo nuo 6 proc. 2021 m. iki 1,9 proc. 2022 m. Vartotojų kainų infliacija taip pat išaugo iki 18,9 proc., o tai rodo santykinai didelę energijos ir maisto produktų dalį Lietuvos vartojimo krepšelyje.

Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) iki 2026 m. Lietuva gaus daugiau kaip 2 mlrd. eurų pandemijos ir tebesitęsiančio geopolitinio nestabilumo poveikiui mažinti ir investicijoms stiprinti. Iš jų 38 proc. dotacijų bus skiriama klimato tikslams, o 32 proc. – skaitmeninei pertvarkai.

EIB VEIKLA LIETUVOJE PAGAL SEKTORIUS NUO VEIKLOS PRADŽIOS

LIETUVA IR EIB

Taikydami savo inžinierių ir ekonomistų patirtį bei žinias padedame rengti ir įvertinti aukščiausios kokybės projektus. Kadangi esame į politiką orientuota ES finansų įstaiga, turinti aukščiausią kredito reitingą, galime pasiūlyti patrauklias finansines sąlygas, kaip antai konkurencingos palūkanų normos ir konkretiems projektams pritaikyta paskolų trukmė.

Bendradarbiaudami su Europos Sąjungos institucijomis galime didinti savo remiamų projektų poveikį. Didžiausią dėmesį skiriame kokybiškų darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimo skatinimui, pramonės ir infrastruktūros vystymui, inovacijų rėmimui, tvarumo skatinimui ir įperkamos bei efektyvios energijos tiekimui.

Mūsų projektai Lietuvoje finansuojami EIB struktūrinės programos paskolomis. 2014–2020 m. laikotarpiu šios ES sanglaudos ir struktūrinių fondų remiamos paskolos sudarė 1,3 mlrd. eurų. 2023 m. EIB ir Lietuvos valdžios institucijos susitarė dėl naujos struktūrinės programos paskolos, kurios pradinė dalis – 300 mln. eurų. Susitarimu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti 7,7 mlrd. eurų vertės projektus ir remti konkurencumą, darbo vietų kūrimą ir inovacijas Lietuvoje.

Nuo 2014 iki 2020 m. **1,3 mlrd. eurų** paskolų užtikrino maždaug 10,7 mlrd. eurų investicijų.

REMIAME SMULKŲJŲ VERSLĄ

Mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) yra itin svarbi Lietuvos ekonomikos dalis. Vis dėlto joms dažnai sunku gauti finansavimą. EIB grupė skatina verslumą, naujų įmonių steigimąsi ir padeda MVI augti.

Smulkųjį verslą remiame netiesiogiai, teikdami kredito linijas ir garantijas finansų tarpininkams. 2020 m. Europos investicijų fondas (EIF) suteikė garantiją Estijos bankui „Luminor AS“ vykdant sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais operaciją. Garantija leido „Luminor AS“ įmonėms Baltijos šalyse suteikti daugiau nei 660 mln. eurų pagal paskolų ir išperkamosios nuomos sutartis. 2022 m. panaši garantinė paskola padėjo „Citadele banka“, kurio pagrindinė buveinė yra Latvijoje, su Baltijos šalių įmonėmis sudaryti mažiausiai 460 mln. eurų vertės paskolų ir išperkamosios nuomos sutarčių. Kadangi 20 proc. paskolų skiriama žaliesiems projektams, garantija prisidės prie žaliosios vietos ekonomikos pertvarkos ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Lietuvoje.

Pagal programą „InvestEU“ EIF suteikė 47 mln. eurų garantiją „Noviti Finance“, kad Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos labai mažos įmonės galėtų pasinaudoti naujosiomis paskolomis.

NĖ VIENO NEPALIEKAME NUOŠALY

Pasaulio šalys smarkiai nukentėjo nuo COVID-19 sukeltos ekonominės krizės, ir Lietuva nebuvo išimtis. 2020–2021 m. EIB grupė pasirašė apie 1 mlrd. eurų garantijų Lietuvos projektams, paramą daugiausia skiriant mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei vidutinės kapitalizacijos įmonėms. Lėšos buvo išmokėtos per tokius tarpininkus kaip „Mano bankas“, „SME Bank“, „Faktoro“, „Finora Kreditas“, „Orion Leasing“, „PayRay Bank“, SEB bankas, Lietuvos nacionalinė skatinimo įstaiga INVEGA ir valstybinė investicijų valdymo agentūra VIVA. Šis finansavimas buvo teikiamas Europos garantijų fondui reaguojant į pandemijos sukeltą krizę.

Pagal „InvestEU“ programą 2022 m. EIF pasirašė dvi garantijų sutartis su „Mano banku“ ir „Orion Leasing“. Šiomis dviem garantijomis atitinkamai bus suteikta daugiau kaip 40 mln. eurų paramos naujoms verslo paskoloms ir 52,8 mln. eurų paramos naujoms išperkamosios nuomos ir mikrokreditų paskoloms vietos įmonėms. 2023 m. „SME Bank“ gavo 37 mln. eurų garantiją iš EIF, pagal kurią jis teiks naujas paskolas labai mažoms ir mažoms įmonėms Baltijos šalyse, Suomijoje ir Nyderlanduose.

EIF suteikta Europos Komisijos užimtumo ir socialinių inovacijų programos (EaSI) garantija leis „Finbee verslui“ suteikti 1 mln. eurų paskolų Lietuvos labai mažų įmonių savininkams ir taip padės pažeidžiamoms grupėms ir socialiniams verslininkams gauti finansavimą.

Programa „InvestEU“
siekiama skatinti tvarias
investicijas, inovacijas ir darbo
vietų kūrimą Europoje 2021–2027
m. pritraukiant daugiau kaip
372 mlrd. eurų papildomų
investicijų.

SKATINAME INOVACIJAS AUGIMUI IR KONKURENCINGUMUI

Padedame kurti naujas technologijas, sprendžiančias dabartinius iššūkius, ir remiame Europos novatorius, jiems tampant pasauliniais technologijų lyderiais.

2021 m. BROLIS, Lietuvos novatorė jutiklių srityje, gavo 7,5 mln. eurų rizikos paskolą savo mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai remti ir naujai jutiklių technologijai vystyti. Bendrovės inovacijos plačiai taikomos sveikatos priežiūros, žemės ūkio, veterinarijos ir daugelyje kitų sričių.

Europos investicijų bankas skyrė 50 mln. eurų „Teltonika IoT Group“ – itin novatoriškai daiktų interneto srities bendrovei. Paskola padės bendrovei spartinti mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, plėsti ir atnaujinti gamybos įrenginius Lietuvoje.

FINANSUOJAME ATEITĮ

Baltijos inovacijų fondas 2 (BIF 2) yra 156 mln. eurų vertės fondų fondas, kurį įsteigė Europos investicijų fondas ir Baltijos šalių nacionalinės skatinamojo finansavimo įstaigos. Remdamasis savo pirmtako 2012 m. įkurto BIF 1 fondo sėkme, šis fondas skatina trijų Baltijos šalių rizikos kapitalo rinkų vystymąsi, daugiausia dėmesio skirdamas augimo potencialą turinčioms įmonėms.

BIF 2 jau investavo 115 mln. eurų į šešis privataus ir rizikos kapitalo fondus. Penki iš šių fondų aktyviai kuria savo investicijų portfelius: „BaltCap Private Equity Fund III“, „BPM Mezzanine Fund II“, „Karma Ventures Fund II“, „Livonia Partners Fund II“ ir „Specialist VC Primary & Secondary Fund II“.

2023 m. EIF investavo 25 mln. eurų į Lietuvoje įsikūrusį visos Europos klimato technologijų rizikos kapitalo fondą „Contrarian Ventures“. Fondo tikslas – remti Europos startuolius, sprendžiančius klimato kaitos problemas sektoriuose, kuriuose išmetama daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų, pavyzdžiui, energetikos, judumo ir transporto.

2020 m. suteikėme **110 mln. eurų** paskolą AB „Ignitis grupė“ išmaniųjų skaitiklių sistemoms diegti ir IT sprendimams įgyvendinti, kurie padės bendrovės klientams sutaupyti energijos.

INVESTUOJAME Į ŠVARESNEŲ ENERGIJĄ

EIB pirmauja pasaulinėje kovoje su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu ir remia pastangas prisitaikyti prie besikeičiančio klimato. Mūsų darbo pagrindas – tvarumas.

Kartu su kitais Baltijos šalių instituciniais investuotojais EIF įnešė pagrindinį indėlį į 2023 m. pradėtą kurti atsinaujinančiosios energijos fondų valdytojos „Modus Asset Management“ įsteigtą Švarios energijos infrastruktūros fondą. Fondo tikslas – prisidėti prie regiono atsinaujinančiosios energijos pajėgumų didinimo, investuojant į saulės ir vėjo energijos infrastruktūrą Baltijos šalyse, Lenkijoje ir kitose Vidurio Europos šalyse. Švarios energijos infrastruktūros fondas, kurio tikslinis dydis – 200 mln. eurų, jau pirmuoju pabaigos laikotarpiu pritraukė 85 mln. eurų investuotojų įsipareigojimų.

ŽALINAME SAVIVALDYBES

Remiame projektus, padedančius saugoti aplinką, kurioje gyvens mūsų vaikai, ir diegiamo naujoves, kad jų ateitis būtų dar geresnė.

Vilniaus gatvių apšvietimas buvo pasenęs, veikė prastai, nuolat gedo, o energijos ir eksploatacinės sąnaudos buvo didelės. Gatvių apšvietimo tinklą valdanti bendrovė 40 000-je šviestuvų sumontavo LED lemputes ir pakeitė 10 proc. kabelių ir atramų, kad padidėtų energijos vartojimo efektyvumas. Šis EIB remiamas modernus gatvių apšvietimas padėjo miestui sutaupyti 1 mln. eurų ir apie 11 GWh per metus. Tai prilygsta daugiau kaip 3 000 namų ūkių suvartojamos energijos vidurkiui.

Be to, padedame Vilniui modernizuoti šilumos tinklus: 2021 m. AB „Vilniaus šilumos tinklams“ suteikėme 43 mln. eurų ilgalaikį kreditą. Įgyvendinus projektą sostinės gyventojams bus užtikrintas patikimesnis šilumos tiekimas, padidės energijos vartojimo efektyvumas, sumažės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų.

Kaunui, antrajam pagal dydį Lietuvos miestui, taip pat reikėjo atnaujinti miesto šildymo sistemą. 2020 m. su AB „Kauno energija“ pasirašyta 55 mln. eurų paskolos sutartis padėjo savivaldybei gerinti bendrą šildymo paslaugų efektyvumą Kaune ir kaimyniniuose miestuose: investuota į inovatyvių šilumos ir vėsumos gamybos įrenginių diegimą panaudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, procesų skaitmenizavimą, esamų vamzdynų modernizavimą ir naujų tiesimą.

2021–2022 m. Vilniaus vandentvarkos bendrovė „Vilniaus vandenys“ gavo **50 mln. eurų** EIB paskolą nuotekų valymo įrenginiams Vilniuje ir Švenčionyse atnaujinti. „Vilniaus vandenys“ lėšas panaudoja vandentiekio ir nuotekų tinklams Vilniuje ir jo apylinkėse atnaujinti ir gerinti. Tikimasi, kad įgyvendinus projektą sumažės vandens užterštumas, todėl pagerės ir sostinės gyventojų gyvenimas.

SUJUNGIAME LIETUVĄ

Transportas padeda šalių ekonominiam ir socialiniam augimui, tačiau sukuria didžiulį kiekį šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurios kenkia klimatui. Bankas siekia spartinti tvaraus transporto sprendimų diegimą, pritraukdamas privačias investicijas ir užtikrindamas subalansuotą ir tvirtą regioninę plėtrą.

Lietuva žengia žaliajo judumo link – beveik pusė krovinių gabenama geležinkeliais. Nuo 1996 m. EIB remia Lietuvos nacionalinę geležinkelių bendrovę AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir jau suteikė paskolų geležinkeliams ir riedmenims modernizuoti.

Klaipėdos uostas, būdamas pagrindinė Šiaurės jūros ir Baltijos jūros koridoriaus jungtis, yra svarbus Lietuvos ekonomikai. 2022 m. EIB suteikė 65 mln. eurų paskolą Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai uosto krantinių sienoms praplėsti, kad būtų lengviau įplaukti didesniems laivams. Šis finansavimas padidino uosto konkurencingumą ir padeda mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.

PADEDAME ĮGYVENDINTI PROJEKTUS

Glaudžiai bendradarbiaujame su klientais, kad mūsų parama atitiktų individualius poreikius, siūlome konsultacinius sprendimus tiek viešajam, tiek privačiajam sektoriui. Mūsų ekspertai nustato užduoties detales, įskaitant sektorių, apimtį, vystymo etapą ir pagrindinių investicijų pobūdį.

Dažnai savo konsultacijas teikiame pagal JASPERS – Europos Komisijos ir EIB partnerystės programą. JASPERS ekspertai konsultuoja dėl ES dotacijų fondų remiamų investicijų strategijų, programų ir projektų. Lietuvoje JASPERS ekspertai dirbo su keliais projektais, įskaitant didelio efektyvumo šilumos ir elektros energijos gamybos iš atliekų kogeneracinės jėgainės statybą ir Vilniaus miesto vakarinio aplinkkelio tiesimą.

Pagal bendrą EIB ir Europos Komisijos priemonę ELENA teikiama techninė pagalba investuojant į energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiąją energiją. Šiuo metu pagal priemonę ELENA teikiama techninė pagalba Klaipėdos savivaldybei, kad ji pakeistų kai kuriuos turimus dyzelinius autobusus elektriniais.

Per Europos investavimo konsultacijų centrą teikiame konsultacinę paramą, stipriname gebėjimus ir teikiame techninę pagalbą projektų vykdytojams ir tarpininkams. Šiuo metu EIB padeda Lietuvos vidaus vandens kelių direkcijai (VVKD) perkelti krovinius iš anglies dioksido emisiją išmetančių kelių transporto priemonių į žaliąsias elektrines baržas.

Prie mūsų konsultacinės veiklos prisideda ir Banko Europos VPP ekspertų centras (EVEC), padedantis viešajam sektoriui kurti patikimas viešojo ir privatačio sektorių partnerystes. EVEC vienija visos Europos centrinės ir regioninės valdžios institucijų tinklą. Iš Lietuvos institucijų šiame tinkle dalyvauja Finansų ministerija ir Centrinė projektų valdymo agentūra.

EIB GRUPĘ SUDARO EUROPOS INVESTICIJŲ BANKAS IR EUROPOS INVESTICIJŲ FONDAS

APIE EUROPOS INVESTICIJŲ BANKĄ

Europos investicijų bankas yra vienas didžiausių daugiašalių bankų pasaulyje, pirmaujantis tvaraus finansavimo, kovos su klimato kaita ir sanglaudos srityse. Bankas remia inovacijas visuose ekonomikos sektoriuose ir skatina ekonominį bendradarbiavimą už Europos Sąjungos ribų.

APIE EUROPOS INVESTICIJŲ FONDA

Europos investicijų fondas remia mažąsias įmones, gerindamas jų galimybes gauti finansavimą Europoje ir įvairiose šalyse už jos ribų. EIF kuria ir vysto rizikos ir augimo kapitalo, garantijų ir mikrofinansavimo priemones inovacijoms ir užimtumui skatinti.

**Europos
investicijų bankas | Grupė**

Europos investicijų bankas
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
+352 4379-1
www.eib.org

twitter.com/EIB
facebook.com/EuropeanInvestmentBank
facebook.com/EIBBaltics
youtube.com/EIBtheEUBank

Virginija Gecaite
EIB grupės atstovybės Baltijos
šalims vadovė
+370 5232 7400
v.gecaite@eib.org

Kristiina Randmaa
Atstovė ryšiams su žiniasklaida
+352 4379 72894
k.randmaa@eib.org

Spausdinta ant FSC® popieriaus.